Šiaulių apylinkės teismo sprendimas

2019-02-04, bylos Nr. e2-71-1028/2019

Teismas: Šiaulių apylinkės teismas
Dokumentas: Sprendimas
Data: 2019-02-04
Bylos Nr.: e2-71-1028/2019
Teisminio proceso Nr.: 2-70-3-00058-2018-6
Bylos rūšis: civilinė byla

Civilinė byla Nr. e2-71-1028/2019
Teisminio proceso Nr. 2-70-3-00058-2018-6
Procesinio sprendimo kategorijos: (S) 2.6.9.2.; 2.6.29.1.; 3.1.7.6.; 3.2.4.11; 3.2.6.5.

ŠIAULIŲ APYLINKĖS TEISMAS
SPRENDIMAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2019 m. vasario 4 d.
Šiauliai

Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmų teisėjas Silvijus Balčytis,
sekretoriaujant posėdžių sekretorei Editai Petrevičienei,
dalyvaujant ieškovei ir jos atstovei advokatei V. P.,
dalyvaujant atsakovės atstovui advokatui D. N.,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjęs civilinę bylą pagal ieškovės B. Š. ieškinį atsakovei UAB „Dentransus“ dėl skolos priteisimo,

Aprašomoji dalis

nustatė:

ieškovė pateikė ieškinį, kuriuo po patikslinimo prašo priteisti iš atsakovės 4330 Eur skolą, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo negrąžintos skolos dalies nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, bylinėjimosi išlaidas.

Ieškinyje nurodoma, kad atsakovė yra pasiskolinusi ir lyg šio negrąžinusi tokias pinigų sumas: 2017 03 31 -1700 Eur; 2017 03 31 -1680 Eur; 2017 04 05 -400 Eur; 2017 04 05 -2500 Eur. 6.37 str. numato, kad skolininkas taip pat privalo mokėti įstatymų nustatyto dydžio palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Be to, atsakovė buvo pasiskolinusi ir daugiau pinigų (pavedimai pridedami), tačiau dėl šių sumų vyksta ikiteisminis tyrimas. Atsakovas vengia atsiskaityti iki šiol. 2018-09-04 pareiškime dėl ieškinio dalyko sumažinimo ieškovė papildomai nurodė, jog atsakovas savo atsiliepime nurodė, kad skolą grąžino: 8800 Eur pagal 2017 04 21 PVM sąskaitą-faktūrą Nr. 0007250 ir 2017 05 04 kasos išlaidų orderiu Nr. 05-03, kuris buhalterinėje apskaitoje parodytas kaip avanso grąžinimas. Ieškovė pinigų pagal kasos išlaidų orderį negavo ir abejoja, ar pati pasirašė orderyje. UAB „Detransus“ įprasta buvo pasidėjus ant lango pasirašyti už E. B., kurios darbo metu nėra mačiusi darbe, už bet kurį kitą asmenį. Abejones turėtų išaiškinti paskirta rašysenos ekspertizė. Telšių AVPK vykdo ikiteisminį tyrimą Nr.01-1- 46218-17. Tačiau šiame tyrime prokuroras laikosi pozicijos, kad ieškovės sumokėti pinigai kaip avansas UAB „Detransus“ yra civilinio proceso reikalas ir ikiteisminį

tyrimą nutraukė. Esant tokiai situacijai priversta tikslinti ieškinį. Ieškovė yra teismui pateikusi pinigų pervedimo kvitus UAB „Detransus“ kaip avansą už pageidaujamą įsigyti turtą: 2017 03 15 -10000 Eur; 2017 04 10 -1150 Eur; 2017 04 12 -2250 Eur; 2017 04 12 -100 Eur; 2017 04 26 -750 Eur; 2017 05 15 -600 Eur. Viso: sumokėta avanso 14850 Eur. Tokiu būdu į UAB „Detransus“ sąskaitą ieškovė iš viso įnešė 6280 Eur+14850 Eur=21130 Eur. Pagal 2017-04-21 PVM sąskaitą-faktūrą Nr. 0007250 ir 2017-05-04 kasos išlaidų orderį Nr. 05-03 atsakovas grąžino avanso ir dalį skolos už 16800 Eur. Ieškovė daro prielaidą, kad pati yra kalta, jei pasitvirtins, kad pati pasirašė kasos išlaidų orderyje, negaudama iš tikro tų pinigų. Tuomet atsakovė jai lieka skolinga 4330 Eur, ką pripažino pati atsakovė pagal jos pateiktą teismui kasos išlaidų orderį be datos ir numerio.

Atsakovė atsiliepime į ieškinį nurodė, kad su ieškiniu nesutinka. Nurodė, kad atsakovė su ieškove paskolos sutarties (sutarčių) nesudarė. Ieškovė nuo 2017-04-05 pradėjo dirbti pas atsakovę direktorės pavaduotoja, o ieškinyje nurodyti pinigai ieškovės atsakovei buvo pervesti kaip avansas. Atsakovė pagal 2017-05-04 kasos išlaidų orderį Nr. 05-03 grąžino ieškovei 8000 Eur, taigi yra pilnai grąžinusi ieškovės atsakovei pervestus 6280 Eur.

Teismo posėdžio metu ieškovė ir jos atstovė ieškinį palaikė. Ieškovė nurodė, kad jei jos parašai tikri, lieka 4330 Eur skola. Ieškovė atsakovei iš viso pervedė 21130 Eur. Atsakovė grąžino 8800 Eur pagal sąskaitą faktūrą ir 8000 Eur orderiu. Ieškovė vedė pinigus atsakovei, nes galvojo, kad įmonė bus jos ir vyro, bet reikia padengti skolas. Automobilį Nissan Navara iš atsakovės pasiėmė, bet sumokėjo už ją du kartus. Sumos, vestos atsakovei, skirtingos, nes tai G. pirko padangas, tai kokia įmonė atsiųsdavo sąskaitą. Kad 16800 Eur yra grąžinta, pripažįsta. Mokėjo atsakovei pinigus, nes norėjo pirkti UAB Dentransus įmonę su visais vežimo leidimais ir pan. Buvo sakoma, kad laikui einant įmonė bus perrašyta ieškovei ir jos sutuoktiniui. Navara ir vilkikai buvo pirkti iš ieškovės ir sutuoktinio pinigų. Mokėjo pinigus, nes buvo pasakyta, kad jiems bus atiduota įmonė kartu su visu įmonės vardu įgytu turtu. Ieškovė supranta, kad nieko nepadarys, jog pasirašė ant tuščio kasos orderio.

Atsakovės atstovas su ieškiniu nesutiko. Atsakovės atstovas nurodė, kad 2018-09-04 patikslinimą reikia laikyti nauju ieškiniu. Kiekvieną mokėjimą ieškovė atitinkamai įvardino mokėjimo paskirtyje, bet negalima bet ko nurodyti. 8000 Eur yra grąžinti už keturis pavedimus, nurodytus ieškinyje. Atsakovė grąžino ieškovei tiek, kiek laiko, kad yra skolinga. Atsakovė niekada nepripažino, kad buvo paskola.

Motyvuojamoji dalis

Ieškinys tenkintinas

Iš byloje pateiktų įrodymų nustatyta, kad Ž. P. yra UAB „Dentransus“ vadovas (b. l. 8). Ieškovė pateikė pavedimų atsakovei kopijas (b. l. 21-30). Atsakovė pateikė kasos išlaidų orderį, pagal kurį ieškovei išduoti 8000 Eur (b. l. 36). Ieškovė dirbo pas atsakovę (b. l. 37). Ieškovė pateikė nepasirašytą kasos išlaidų orderį 4330 Eur sumai ir sąskaitą automobiliui (b. l. 56-57, 77), nutarimą ikiteisminiame tyrime (b. l. 63-74). Atsakovė pateikė kasos žiniaraštį (b. l. 78-86), kasos išlaidų orderį (b. l. 87-88), dokumentus su ieškovės parašo pavyzdžiais (b. l. 108-120). Pateiktas ekspertizės aktas (b. l. 127-134).

Atsakovės atstovo vertinimu, ieškovės ieškinio patikslinimas yra naujas ieškinys, kuris negalėjo būti priimtas byloje, kadangi pasikeitė tiek ieškinio dalykas, tiek pagrindas. Su tokiais argumentais nėra pagrindo sutikti.

Ieškinyje nurodoma: 2) aplinkybės, kuriomis ieškovas grindžia savo reikalavimą (faktinis ieškinio pagrindas); 4) ieškovo reikalavimas (ieškinio dalykas) (LR civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 135 str. 1 d. 2 p., 4 p.). Nagrinėjamu atveju ieškovė pakeitė (patikslino) tik ieškinio reikalavimą, jį sumažindama. Tačiau ieškinio reikalavimas net nesikeičia savo esme, kalba eina apie tuos pačius santykius tarp ieškovės ir atsakovės, dėl ieškovės pervestų atsakovei lėšų ir jų dalies negrąžinimo. Tuo tarpu ieškinio pagrindas nesikeičia niekuo. Ieškovė

jau pradiniame ieškinyje nurodė, kad atsakovei buvo pervesta didesnė lėšų suma, nei reikalauta pradiniame ieškinyje, ir dėl šios sumos su pradiniu ieškiniu pateikti įrodymai – pavedimų kopijos.

Dėl patikslinto ieškinio teismas jau pakankamai plačiai pasisakė 2018-12-19 nutartyje. Kaip minėta nutartyje, kažkokių naujų, nežinomų šalims aplinkybių ieškovė 2018-09-04 pareiškime dėl ieškinio dalyko sumažinimo nenurodė. Ieškovė ieškinyje jau buvo nurodžiusi, kad atsakovė yra pasiskolinusi daugiau lėšų, tačiau dėl vykstančio ikiteisminio tyrimo reikalavimo dėl jų nereiškia. Prie ieškinio buvo pridėti mokėjimo nurodymai dėl šių įvardintų kitų lėšų. Atsakovė dėl jų atsiliepime nepasisakė, pasirinkdama kaip atsikirtimą į ieškinį vieną kasos išlaidų orderį. Ieškovė nesutinka, kad šiuo orderiu buvo atsiskaityta pagal jos ieškinio reikalavimą. Todėl byloje reikalinga nustatyti visą teisinių ir faktinių santykių vaizdą, buvusį tarp šalių, siekiant nustatyti šalių tarpusavio prievolių būklę. Bylos nagrinėjimas siaura apimtimi neduotų galimybės atskleisti bylos esmės ir priimti pagrįstą sprendimą, kas yra esminis teisminio proceso tikslas.

Iki nutarties skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje priėmimo ieškovas turi teisę pakeisti ieškinio dalyką arba ieškinio pagrindą. Vėlesnis ieškinio dalyko arba ieškinio pagrindo pakeitimas yra galimas tik tuo atveju, jeigu tokio pakeitimo būtinumas iškilo vėliau arba jeigu yra gautas priešingos šalies sutikimas, arba jeigu teismas mano, kad tai neužvilkins bylos nagrinėjimo (CPK 141 str. 1 d.). Atsakovės atstovo vertinimu teismas negalėjo priimti patikslinto ieškinio, kadangi jau anksčiau buvo pradėtas bylos nagrinėjimas iš esmės. Tokia pozicija nėra pagrįsta. CPK 141 str. 1 d. nurodytos ir kitos aplinkybės, kurioms esant yra galimas vėlesnis ieškinio dalyko arba ieškinio pagrindo pakeitimas. Konkrečiu atveju ieškovė, matyt dar iki ekspertizės suabejojusi savo parašo ginčo orderyje netikrumu, įvertino savo galimybes įrodyti ieškinio reikalavimą, dėl ko jį sumažino. Tai atitinka vėliau iškilusio pakeitimo būtinumo sąvoką. Teismas šioje situacijoje taip pat įvertino, kad tai neužvilkins bylos nagrinėjimo, todėl buvo pagrindas priimti ieškinio dalyko pakeitimą. Pastarojo vertinimo teisė suteikta teismui, bet ne šalims.

Pažymėtina, kad ieškovė pareiškimą dėl ieškinio dalyko sumažinimo pateikė dar 2018-09-04, pareiškimas priimtas 2018-09-12. Nors tuo metu jau buvo pereita į bylos nagrinėjimą iš esmės, faktiškai byla iš esmės išnagrinėta tik 2019-01-17 teismo posėdyje. Iki šio posėdžio faktiškai buvo rengiamasi bylos nagrinėjimui, vyko ekspertizė. Iki pat 2018-12-04 atsakovė jokių su patikslintu ieškiniu susijusių prašymų ir argumentų neteikė. Teismas 2018-12-19 nutartimi nurodė, kad byla bus nagrinėjama pagal patikslintą reikalavimą, atsakovei išaiškinta teisė, kaip numatyta CPK 141 str. 2 d., iki 2019-01-15 pateikti teismui papildomus rašytinius paaiškinimus ir įrodymus. Atsakovė jokių naujų argumentų, įrodymų, prašymų iki bylos nagrinėjimo iš esmės ir ją nagrinėjant nepateikė. Byla išnagrinėta iš esmės 2019-01-17.

Norint nustatyti, koks teisinis santykis buvo kilęs tarp šalių, reikalinga įvertinti visas byloje žinomas faktines aplinkybes. Iš ieškovės paaiškinimų teismo posėdžio metu ir 2018-05-21 nutarimo nutraukti ikiteisminį tyrimą matyti, kad ieškovė ir jos sutuoktinis lėšas atsakovei UAB „Dentransus“ ir vienam fiziniam asmeniui vedė manydami, jog to pasekoje įsigys UAB „Dentransus“. Ieškovės sutuoktinis pažinojo S. G., kuris G. Š. pasiūlė investuoti į verslą. S. G. dirbo UAB „Dentransus“, tačiau galima daryti išvadą, kad jis nebuvo paprastas samdomas darbuotojas, o veikiau po įmonės vardu, su įmonės krovinių tarptautinio vežimo leidimais, veikęs savo naudai. G. Š. S. G. perdavė 55000 Eur. Kaip matyti iš nutarime išdėstytų liudytojų parodymų turinio, dalis pinigų buvo panaudota bendram verslui, o dalį S. G. panaudojo savo reikmėms. Taip pat matyti, kad UAB „Dentransus“ savininkas iš tikrųjų ketino parduoti įmonės akcijas S. G. arba Š.. Ieškovė į UAB „Dentransus“ sąskaitą keliais pavedimais iš viso pervedė 21130 Eur. Dalis šių pavedimų pavadinta avansu, dalis – paskola. Teismo posėdžio metu ieškovė nurodė, kad vedė pinigus atsakovei, nes galvojo, jog įmonė bus jos ir vyro, bet reikia padengti skolas. Šios skolos, manytina, buvo susijusios su S. G. vykdyta veikla, kadangi iš atsakovės kasos knygos matyti, jog įmonėje cirkuliavo platesnė lėšų apyvarta, nei vien tik ieškovės pavedimai. Teismo posėdžio metu ieškovė taip pat nurodė, kad mokėjo atsakovei pinigus, nes norėjo pirkti UAB Dentransus įmonę su visais

vežimo leidimais ir pan.; buvo sakoma, kad laikui einant įmonė bus perrašyta ieškovei ir jos sutuoktiniui; mokėjo pinigus, nes buvo pasakyta, kad jiems bus atiduota įmonė kartu su visu įmonės vardu įgytu turtu.

Iš nustatytų aplinkybių matyti, kad situacija nėra vienareikšmė, tačiau jei dėl G. Š. S. G. pervestų lėšų panaudojimo gali būti įvairių interpretacijų, priklausomai nuo to, kas kaip iš teisinio santykio dalyvių įsivaizdavo jų panaudojimą, dėl ieškovės pervestų lėšų konkrečiai UAB „Dentransus“ situacija kitokia. Ieškovės pavedimo nurodymuose dalis sumų įvardinta kaip paskola, dalis kaip avansas. Ieškovės ieškinyje lyg ir teigiama, kad dėl dalies sumų buvo paskolos teisinis santykis, nors iš ieškovės paaiškinimų teismo posėdžio metu matyti, kad faktiškai pinigai, tiek pavadinti avansu, tiek paskola, buvo pervedami turint mintyje planuojamą UAB „Dentransus“ įsigijimą. Kaip šie pinigai buvo panaudoti įmonėje, jau kitas klausimas. Atsakovė nurodė, kad paskolos sutartis tarp šalių nebuvo sudaryta. Iš principo tokios sutarties griežta įstatymo apibrėžta samprata ir nebuvo. Tačiau iš ieškovės paaiškinimų ir nutarimo ikiteisminiame tyrime neabejotinai darytina išvada, kad UAB „Dentransus“ savininkas turėjo ketinimų įmonę (jos akcijas) parduoti, o ieškovė su sutuoktiniu turėjo ketinimų įmonę įsigyti. Tokie ketinimai matyti nepaisant to, kad nėra rašytinės sutarties. Net jei ieškovės pervestos lėšos buvo panaudotos dengti S. G. skoloms, tai buvo padaryta su ta pačia mintimi – kad ieškovei ir jos sutuoktiniui kažkada bus perleista įmonė. Ši aplinkybė matyti iš nutarimo ikiteisminiame tyrime turinio (G. Š. papildoma apklausa, K. P. apklausa, Ž. P. apklausa). Taigi, nagrinėjamu atveju ieškovė pinigus atsakovei pervedė ne dėl delikto, tačiau esant planuojamiems sutartiniams santykiams – įsigyti įmonę (jos akcijas). Tačiau realiai toks sandoris sudarytas nebuvo. Todėl, nesant rašytinės sutarties, kitokių atsakovės paaiškinimų ir įrodymų, nėra pagrindo laikyti, kad atsakovė iš ieškovės gautas lėšas turi pagrindą pasilikti sau.

Nors atsakovės atstovo teigimu atsakovė ieškovei neskolinga ir atsiskaitė tiek, kiek laikė esanti skolinga, iš rašytinių bylos įrodymų matyti, kad atsakovė laikė, jog visa ieškovės pervesta 21130 Eur suma vienaip ar kitaip jai turi būti atlyginta. Kaip matyti, už 8800 Eur ieškovei buvo perleistas Nissan Navara (b. l. 57), dar 8000 Eur ieškovei grąžinta ginčytu kasos išlaidų orderiu (b. l. 36). Ekspertizės akte nurodyta, kad šiame orderyje yra ieškovės ranka padaryti įrašai ir parašas dėl šios sumos gavimo (b. l. 128-130). Ieškovės teigimu, nors ir pasirašė ant orderio, faktiškai šių pinigų negavo, tačiau pripažino, kad ginčo dėl šios sumos nebėra, todėl nurodyta suma laikytina gauta ieškovės. Dėl likusios 4330 Eur sumos grąžinimo ieškovei atsakovė jokių rašytinių įrodymų nepateikė.

Atsakovė vietoje to laikėsi pozicijos, kad ieškovė reikalavo priteisti skolą pagal ieškinyje nurodytus pavedimus: 2017-03-31 -1700 Eur; 2017-03-31 -1680 Eur; 2017-04-05 -400 Eur; 2017-04-05 -2500 Eur, kas iš viso sudaro 6280 Eur, o atsakovė pagal juos atsiskaitė ginčytu 2017-05-04 kasos išlaidų orderiu Nr. 05-03. Ieškovė su šia pozicija nesutiko ir nurodė, kad nurodytu orderiu buvo atsiskaityta ir pagal kitus pavedimus. Su atsakovės pozicija nėra pagrindo sutikti. Dar atsakovės atsiliepime nurodoma, kad ieškovė atsakovei ginčo pinigus pervedė kaip avansą. Taigi, šalių vartojamos, taip pat pavedimuose nurodytos sąvokos yra netapačios realiai pervestų pinigų paskirčiai. Atsakovė taip pat ginasi kasos išlaidų orderiu, kurio suma didesnė tiek už ieškovės reikalautą pradinę, tiek sumažintą sumą, todėl akivaizdu, kad orderis susijęs ne vien su ieškovės pradiniu ar patikslintu reikalavimu, nes nėra jokios logikos grąžinti ieškovei daugiau pinigų, nei atsakovė buvo skolinga. Orderyje taip pat nenurodyta konkreti mokėjimo paskirtis, todėl nėra jokio pagrindo teigti, kad 2017-05-04 kasos išlaidų orderiu Nr. 05-03 buvo atsiskaityta būtent pagal ieškovės ieškinio patikslintą reikalavimą ir nurodytus pavedimus, pavadintus paskola. Lygiai tiek pat pagrindo yra teigti, kad 2017-05-04 kasos išlaidų orderiu buvo padengtas, pavyzdžiui, ieškovės atsakovei 2017-03-15 atliktas pavedimas 10000 Eur sumai, arba daliai šios sumos, o kita dalis buvo skirta, pavyzdžiui, kitiems mokėjimams padengti: 2017-04 10 -1150 Eur; 2017-04-12 -2250 Eur; 2017-04-12 -100 Eur; 2017-04-26 -750 Eur. Kaip minėta, pati atsakovė nurodė, kad 2017-05-04 kasos išlaidų orderiu buvo grąžintas avansas.

Taigi, iš nustatytų aplinkybių matyti, kad ieškovė per pakankamai trumpą laikotarpį, 2017 m. kovo-gegužės mėn.,

pervedė atsakovei 21130 Eur, iš kurių atgautais galima laikyti 16800 Eur, t. y. 8000 Eur pagal 2017-05-04 kasos išlaidų orderį ir 8800 Eur pagal 2017-04-21 PVM sąskaitą-faktūrą dėl Nissan Navara įsigijimo. Iš atsakovės pusės liko jokiais dokumentais ir argumentais nepagrįsta ieškovės atsakovei pervesta 4330 Eur suma.

Šioje vietoje pastebėtina, kad ieškovė teismui pateikė nepilnai užpildytą kasos išlaidų orderio blanką, pagal kurį ieškovė turėjo pasirašyti gavusi 4330 Eur (b. l. 56). Ieškovė šio orderio nepasirašė, orderyje nenurodyta ir kas yra lėšų mokėtojas, tačiau jame yra finansininko parašas, kuris labai panašus į UAB „Dentransus“ darbuotojo parašus, esančius ant teismui pateiktų įmonės dokumentų pavyzdžių, taip pat ant teismo šaukimų šaknelių, galimai įmonės vyr. finansininkės V. U. (b. l. 4, 33, 40, 79-86, 103, 118).

Iš nustatytų aplinkybių, jau nurodytų atsakovės veiksmų galima daryti išvadą, kad atsakovė laikė, jog iš ieškovės gautas lėšas reikalinga vienaip ar kitaip pateisinti arba grąžinti. Iš 2018-05-21 nutarimo nutraukti ikiteisminį tyrimą taip pat matyti, kad atsakovės vadovas Ž. P. nurodė, jog ieškovė atsakovei yra padariusi ne vieną pavedimą, iš viso 21130 Eur sumai, t. y. visai bendrai sumai pagal ieškovės 2018-09-04 pareiškime nurodytas aplinkybes, ir dalis šios sumos grąžinta ginčo byloje atsakovės pateiktu 2017-05-04 kasos išlaidų orderiu, taip pat 8800 Eur vertės automobiliu, o dėl likusios sumos ginčas vyksta teisme. Taigi, kaip matyti atsakovės vadovas tokias aplinkybes nurodė dar anksčiau, ikiteisminio tyrimo metu, nei ieškovė savo 2018-09-04 pareiškime. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes nėra pagrindo daryti išvadą, kad atsakovė likusią iš ieškovės gautą sumą savo žinioje laiko pagrįstai.

Esant tokioms aplinkybėms iš principo plačiąja prasme galima būtų laikyti, kad dėl ieškovės reikalaujamos sumos buvo paskolos sutartis, sudaryta konkliudentiniais veiksmais, o paskola turi būti grąžinama (CK 6.870 str. 1 d.). Jei iš ieškovės pervestų lėšų buvo dengiamos tam tikros skolos, būtų visai logiška tokias sumas įvardinti paskolomis įmonei tam atvejui, kad įmonę įsigijus ateityje, būtų teisėtas pagrindas tokias paskolintas lėšas iš įmonės atgauti. Jei ieškovės pervestas sumas laikyti avansiniais mokėjimais, susijusiais su įmonės, jos akcijų įsigijimu, tokiam sandoriui neįvykus ir nesant rašytinės sutarties dėl neįvykusio sandorio pasekmių, atsakovei pasilikti gautas iš ieškovės lėšas taip pat nėra pagrindo. Jokio kito pagrindo, aplinkybių, argumentų, įrodymų, dėl kurių atsakovė gavo lėšas iš ieškovės ir turėtų teisę jas pasilikti, atsakovė nenurodė, gynėsi vieninteliu 2017-05-04 kasos išlaidų orderiu. Šalys turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus (CPK 178 str.). Tikėtina, kad šalių tarpusavio santykiai šioje situacijoje buvo pakankamai sudėtingi. Tačiau teismas gali priimti sprendimą dėl ginčo byloje tik įvertinęs šalių byloje pateiktus įrodymus, argumentus ir atsikirtimus.

Asmuo, kuris be teisinio pagrindo savo veiksmais ar kitokiu būdu tyčia ar dėl neatsargumo įgijo tai, ko jis negalėjo ir neturėjo gauti, privalo visa tai grąžinti asmeniui, kurio sąskaita tai buvo įgyta (CK 6.237 str. 1 d.). Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga atsiranda, jeigu pagrindas, kuriuo įgytas turtas, išnyksta paskiau, išskyrus šio kodekso 6.241 straipsnyje numatytus atvejus (CK 6.237 str. 2 d.). Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad konstatuoti, jog asmuo nepagrįstai praturtėjo, galima tik nustačius šias sąlygas: 1) nėra įstatymo arba sandorio, iš kurių atsiranda prievolė; 2) kreditoriaus veiksmai, kuriais skolininkas gavo turtą, yra teisėti; 3) turto negalima išreikalauti kitais civilinių teisių gynybos būdais (taikant restituciją, vindikaciją); 4) kreditorius atliko veiksmus išimtinai savo interesais ir savo rizika (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011-10-18 nutartis byloje Nr. 3K-3-397/2011).

Nagrinėjamu atveju galimas ir pareigos grąžinti be pagrindo įgytą turtą taikymas. Faktiškai tarp šalių nėra sandorio, bent nepateikta įrodymų, kurio pagrindu ieškovė būtų pervedusi lėšas atsakovei. Buvo tik ketinimas įsigyti įmonę, kuris nei buvo rimčiau įtvirtintas rašytiniu dokumentu, nei buvo įvykdytas. Ieškovė vedė pinigus atsakovei turėdama teisėtą tikslą, susijusį su galimu įmonės įsigijimu. Jei laikyti, kad pinigai buvo pervesti tiesiog taip, ne paskolos ar avanso pagrindu, šio turto kitais teisių gynybos būdais išreikalauti būtų neįmanoma. Ieškovė pavedimus atliko savo interesais ir savo rizika. Pasikeitus aplinkybėms, t. y. nusprendus, kad įmonė nebus

įsigyjama, galbūt ir dėl tam tikrų S. G. veiksmų, atsakovei pagrindas, kuriuo iš ieškovės buvo įgytas turtas, išnyko paskiau.

Pažymėtina, kad atsakovė turėjo teisę ir realią galimybę pateikti teismui papildomus rašytinius paaiškinimus ir įrodymus, gindamasi nuo ieškinio, 2018-09-04 pareiškime nurodytų patikslintų aplinkybių, tačiau jokių įrodymų nepateikė. Todėl apeliacinio skundo padavimo atveju ši aplinkybė turėtų būti tinkamai įvertinta, kadangi apeliacinis skundas negali būti grindžiamas aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos pirmosios instancijos teisme (CPK 306 str. 2 d.).

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes ieškinys tenkintinas.

Skolininkas taip pat privalo mokėti įstatymų nustatyto dydžio palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (CK 6.37 str. 2 d.). Terminą įvykdyti piniginę prievolę praleidęs skolininkas privalo mokėti penkių procentų dydžio metines palūkanas už sumą, kurią sumokėti praleistas terminas, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato kitokio palūkanų dydžio (CK 6.210 str. 1 d.). Atsižvelgiant į tai, ieškovei iš atsakovės priteistinos 5 procentų procesinės palūkanos.

Kiti klausimai.

Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies (CPK 93 str. 1 d.).

Ieškovė pateikė duomenis, kad byloje patyrė 80,00 Eur išlaidų advokatui, sumokėjo 141,38 Eur žyminio mokesčio. Po ieškinio reikalavimo sumažinimo mokėtinas žyminis mokestis būtų 97,00 Eur. Atsižvelgiant į tai, ieškovei iš atsakovės priteistina 80,00 Eur išlaidų advokatui ir 97,00 Eur žyminio mokesčio. Ieškovei grąžintina 44,38 Eur permokėto žyminio mokesčio.

Bylinėjimosi išlaidos, nuo kurių mokėjimo ieškovas buvo atleistas, išieškomos iš atsakovo į valstybės biudžetą proporcingai patenkintai ieškinio reikalavimų daliai (CPK 96 str. 1 d.). Teismas gali nukrypti nuo šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei taisyklių, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos (CPK 96 str. 5 d.). Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba patyrė 775,21 Eur išlaidas dėl suteiktos nemokamos teisinės pagalbos ieškovei. Šias išlaidas sudaro 364,00 Eur užmokestis advokatui ir 411,21 Eur rašysenos ekspertizės išlaidos. Kadangi ekspertizės prašė ieškovė, tačiau ekspertizės metu nustatyta, kad ginčo orderyje atlikti įrašai bei parašas buvo ieškovės, 411,21 Eur rašysenos ekspertizės išlaidas priteisti iš atsakovės būtų nepagrįsta ir neteisinga. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai iš atsakovės priteistina 364,00 Eur išlaidų advokatui.

Iš atsakovės priteistinos 8,43 Eur procesinių dokumentų siuntimo išlaidos valstybės naudai (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 88 str. 1 d. 3 p., 93 str. 1 d., 96 str. 6 d.).

Po teismo sprendimo įsiteisėjimo ieškovei ir atsakovei grąžintini teismui pateiktų dokumentų originalai.

Rezoliucinė dalis

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso 259 str., 260 str., 268 str., 269 str., 270 str., teismas

nusprendžia:

ieškinį patenkinti.

Priteisti ieškovei B. Š., a. k. (duomenys neskelbtini) iš atsakovės UAB „Dentransus“, į. k. 302429930, 4330,00 Eur (keturis tūkstančius tris šimtus trisdešimt Eur 00 ct), 5 (penkių) procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos, t. y. 2018-01-09, iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, 177,00 Eur (vieną šimtą septyniasdešimt septynis Eur) bylinėjimosi išlaidų.

Grąžinti ieškovei B. Š., a. k. (duomenys neskelbtini) 44,38 Eur (keturiasdešimt keturis Eur 38 ct) permokėto žyminio mokesčio.

Priteisti iš atsakovės UAB „Dentransus“, į. k. 302429930, valstybės naudai 364,00 Eur (tris šimtus šešiasdešimt keturis Eur) Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos išlaidų advokatui. Priteista suma turi būti sumokėta į vieną iš pasirenkamų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos surenkamųjų sąskaitų Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 - AB „Swedbank“ banke, LT78 7290 0000 0013 0151 - AB „Citadele“ banke, LT74 4010 0510 0132 4763 - AB DNB banke, LT05 7044 0600 0788 7175 - AB SEB banke, LT32 7180 0000 0014 1038 - AB Šiaulių banke, LT74 7400 0000 0872 3870 - Danske banke, LT12 2140 0300 0268 0220 - Nordea banke, LT42 7230 0000 0012 0025 - UAB Medicinos banke, nurodant juridinio asmens kodą - 188659752, įmokos kodą - 5630, mokėjimo paskirtį - įmoka už suteiktą antrinę teisinę pagalbą.

Priteisti valstybei iš atsakovės UAB „Dentransus“, į. k. 302429930, 8,43 Eur (aštuonis Eur 43 ct) pašto išlaidų (gavėjas - Valstybinė mokesčių inspekcija prie LR FM, atsiskaitomoji sąskaita Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, įmokos kodas 5660).

Po teismo sprendimo įsiteisėjimo ieškovei ir atsakovei grąžinti teismui pateiktų dokumentų originalus.

Sprendimas per 30 dienų nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas Šiaulių apygardos teismui, apeliacinį skundą paduodant per Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmus.

Teisėjas Silvijus Balčytis